

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 14.

TIISTAINA, HUHTIK. 3.— TUESDAY, APRIL THIRD

1917 — Seitsemäs vuosik.

MIETTEITÄ VENÄJÄN VALLANKUMOUKSESTA

Olimme Venäjällä kolmetoista vuotta sitten.

Kaikki olivat juhlapuvuissaan — silmät salaperäisinä tähdätyinä toisiinsa. Odotettiin vain johtajain käskyjä ja kuunneltiin määräyksiä.

Kuului kehoitus marssiin. — Alettiin astua alaspäin marssin tahdissa pitkin Venäjän pääkaupungin valtavan leveää pääkatua — Newskin prospektia — laulaen ikuista muistoa aatteensa eteen kaatuneille sankareille ja myös kajahuttelimme välillä Mar seljeesiä ja muita sellaisia. Tuntuu kuin olisimme jo omistajit sille vapaudelle, jonka merkiksi kannoimme punalippujamme ja näin suurina joukkoina kokoontuimme.

Mutta se tunne hävisi pian, kun alkoi nagaikat heilua ja saapelit välkkyä.

Vielä kuului joku rohkeimmista ystäväni voimakkaasti ikuista muistoaan — toisten vallatessa pakokauhu — mutta heidänkin laulunsa viimein sekaantui kaatuneiden valituksiin. Juuri niin elämää ja innostusta täynnä olevat sielut, pää pystyssä kulkien ja roikeuttaan kuvaillen toivoen saavuttavansa päämääränsä piankin, vaan yhtäkkiä kaikki muuttui. — Kaahun katse sil-

NAISTEN TOIMINNASTA SUOMESSA

(Seuraava uutinen, vaikka onkin myöhästynyt on silti siksi mielenkiintoinen että julkasemme sen myöhästyneenäkin, sellaisenaan ja toivomme tämän lähettäjältä lisää uutisia Suomesta ja Suomen naisten puuhista. — Toim.)

"Työläisnaisten päivää" Suomessa on aikomus viettää 4 p. maaliskuuta. Ohjelmassa on S. I. Naisliiton kehoituksesta: Lasten yhteiskunnallinen kasvatusta, työläisnaisten palkat ja elintaso sekä kallis aika. Ilmestyy erikoinen päivän niminen kantava julkaisu Työläisnaisten Osuuskunnan kustantamana.

Kun eduskunta ei ole koolla, lepäävät sellaiset tärkeät kysymykset kuin äitiysvakuutus ja naisten suojelus, naisten ansio-työn kuitenkin lisääntyessä. Viipurissa on jo naisia raitioiteitten konduktööreinä, myös metalliteollisuustöihin on heitä viime aikoina otettu. H. P.

missään he juoksivat minkä ja loistaan ehtivät, jos onnisti etteivät jalkoihin tallaantuneet. Missähän oli nyt rohkeus? — Ei vielä kaikki käsittäneet, minkä tähden he lippuansa kadulla seurasivat, minkä tähden he laulujaan lauloivat. Vain muutama harva seiso i pää pystyssä liikahtamatta toisten paetessa ja vieläpä koettivat voimainsa takaa ponnistaa huutoaan pysyttääkseen mielenosottajat paikoiltaan, vaan heidän äänensä sortui, kun sai iskun kasakan miekasta ja he uhrautuivat sitten marttyyreina.

Jaa-a, kuolihan siellä paljonkin, kuoli satoja. En voi heitä kaikkia nimittää marttyyreiksi, sillä heidänhän valtasi pakokauhu, — eivät kukaan he olisi kuolleet jos olisivat ehtineet juosta kovemmin. Eivät he ehtineet enään muistaa asiaansa — aate ja lippu sai jäädä kunhan he itse pelastuivat. — He seurasivat näitä johtajiansa vain ehkä uteliaisuudesta tai hetken innostuksesta, vaan kun tosi tuli, kun olisi lipun puolesta pitänyt taistella urheasti henkeänsä sääli-mättä, niin he eivät sitä muistaneet, vaan jättivät vain ne muutamat harvat seisomaan pää pystyssä ottamaan vastaan marttyyriuhrauksen.

Leimaili taas nusi liekki — entisen sammussa, taisteltiin, taisteltiin — ja paettiin, kun kysymys kuolemasta tuli väliin — leimahtaen ja taas tyyntyen. Se oli vuosien 1904—5—6 vallankumous hanke.

Nyt, kymmenen pitkää vuotta on siis ottanut työtä ja voimia sen johtajille saadakseen kansan ymmärtämään asiaansa.

Niin monia tuhansia syyttömiä eikö tällä ajalla ole Siperian aroilla nääntynyt? — Mitä hirveitä rikoksia on Pietari-Paavalin ja Pähkinälinna ja moni tutkintovankila saanut harjoittaa näitä vapautensa puolesta taistelijoita kohtaan.

Vaan nyt, — riemastuin kyllä kun näin, että nyt se on puhjennut — ja mitä? Kolmessa pä-

vässä oli suuri siivous tehty "Tämä tulee olemaan merkittisin voitto historiassa, kun taistelu on ollut noin lyhyt", sanoi tämänkin kaupungin, Vancouverin World lehti. —

Ensi lukuinnossani riemastuin minäkin. Voi kuinka mieleni paloi! Siksi johtui mieleeni myös ne 13:ta vuotta sitten olleet taistelut ja suuret verikahakat. Monet mieltäkiinnittävät kokouksiltamme. — Voi jos olisi nykyin saanut olla joukossa — vaan ehkä viisaammalla järjellä kuin silloin.

Todellisuus? — Nyt on kyllä kahleet syyttömiltä rikotut ja syylliset joutuvat ehkä kärsimään, mutta minä epäilen suuresti, että tuleekohan se heidän rangaistuksensa olemaan sellainen, että sen kautta tulisivat tuntemaan riköksensä suuruden. Ei! Ja tuhat kertaa ei! Minusta tuntuu siltä ainakin, että se tulee olemaan ehkä liiankin lievä. Mutta ei auta tällä kertaa ajatella heidän rangaistuksiaan, meidän tulee ajatella tuota kansan voittoja? — Onko se kansan voitto? — On, onhan se tavallaan minun mielestäni kansan voitto, kun kerran tyrannit kukistuivat.

Mutta kukistuiko kapitalismi? Minä en ainakaan vielä ole tyytyväinen tähän ja uskon monen muun yhtyvän minuun. Me (sannon me, sillä luen itseni kuuluvaksi venäläisiin, vaikka olenkin ehkä vähäksi aikaa joutunut kauemmaksi synnyinsuudolta) tiedämme nyt siis, että meillä on helponpi hengitys, että ei tarvitse olla peloissaan enään rangaistusten seurauksista palates-takaisin sinne, josta moniakin on saanut tahtomattaankin paeta, aivan syyttömästäkin.

Me tiedämme myös, että nyt tuli paljon valoisaammaksi elämä, kun saa sanojaan ja ajatuksiaan vapaina ilma tuoda, ilman kuoleman rangaistuksen pelkoa. Mutta onko tämä kaikki, onko työläisten olosuhteet tullut helpommiksi tämän vallankumouk-

(Jatkoa toisella sivulla)

NAISILLE ÄÄNI-OIKEUS ENGLANNISSAKIN

Sota on herättänyt Englannin lainlaatijat näkemään, että naisetkin pystyvät "maatansa palvelemaan", joten naisille ajetaan antaa oikeus äänestää parlamentin edustajajäseniksi. Ei ole vielä varmuutta asiassa, mutta kuitenkin jo pidetään varmana, että ne mudistukset, joita parhaillaan tehdään äänioikeuslakeihin, tulevat sisältämään myöskin äänioikeuden naisille. Tämän mukaan naiset saisivat käyttää äänioikeutta ensimmäisissä parlamenttivaaleissa sodan jälkeen. Sodan aikana ei vlesisiä vaaleja kuuluta toimitettavan, jos ne voidaan välttää.

Naiset siis tulevat yhä enemmän ja enemmän määräväiksi tekijöiksi maailman valtiollisissa asioissa, kun miespuoliset yhteiskunnan jäsenet teurastetaan sodan tappotantereella. Tulevatko naiset, valta-asian hoitoon päästyään, osaltansa jatkamaan sotia synnyttäviä yhteiskunnallisia oloja? Toivokaamme, että työväen asia heidän keskuudessaan edistyy.

SOTA, A. F. OF L. JA NAISET

Amerikan työväenliiton hallinnon asken tekemissä vaatimuksissa, mitä oikeuksia se vaatii työväestölle, jos Yhdysvallat sekaantuvat sotaan, on m. m. vaatimus, että naisille tulee maksaa sama palkka kuin miehillekin, sikäli kuin naisia tarvitaan "isänmaan puolesta" uhraamaan hienensä ja voimansa sotateollisuuden palveluksessa. Myös vaatii A. F. of L. varmoja takeita siitä että kenenkään palkkoja ei lasketa, vaan päinvastoin ja että tehtaissa taataan turvalliset ja mahdollisimman terveelliset työolot, joka vaatimus tietysti koskee sekä nais- että miespuolisia työläisiä.

Ja naisia epäilemättä tullaan tarvitsemaan enemmän kuin koskaan ennen kaikenlaisissa toimis-sa sodan puhjettua. Nyt jo otetaan naisia laivastopalvelukseen konttooritöihin rannikkoasemilla.

Ja ovathan naiset jo hikoilleet yöt ja päivät tämän maan ase- tehtaissa siitä saakka kun sota Euroopassa alkoi.

VAPAUDELLE

Sovitettu Venäjän toverille. Kirj. A. Langila

Ne äännähi toivosta totuuden, joita tyrannien miekat pistää, Ne huudahti ilosta toivon sen, Mikä lähtee sydämistä.

Ne uskovat totisina toisilleen koittohon aamuun uuden, Ne vakavin mielin taistellen Saavutti sankarauten.

Ne poistivat kahleet rautaiset Mitkä näännytti monta jo heistä, Ne vankilain ovet on aukaisseet Saa vangitut jo vapaina seistä.

Siksipä herkähäi tunteeni mun, Kun vapauden valot jo koittaa! Kun aukeni aamu sorretun — On heidän vuoronsa voittaa!